

Utställningen Stockholmsarkitekter presenterar varje månad under arkitekturåret 2001 en arkitekt eller ett arkitektkontor som fått en mängd uppdrag i staden förverkligade och därmed betytt mycket för Stockholms stadsbild.

Lars Johan Laurentz föddes i Kristinehamn i Värmland 1851. Han utbildade sig vid Tekniska Elementarskolan i Örebro, Konstakademien i Stockholm, École nationale des arts décoratifs i Paris och Konstakademien i Wien. På 1870-talet praktiserade han på bröderna Kumliens arkitektkontor. I slutet av 1880-talet bosatte han sig i Stockholm och öppnade eget arkitektkontor. Han gifte sig och fick två döttrar. Familjen flyttade 1897 till Djursholm, där han bodde till sin tidiga död 1901.

Stockholmsarkitekter

Älgen 13, Valhallavägen 104–106, byggt 1887–88. En av Laurentz praktfulla fasader med kontrastverkan mellan rött tegel och ornament i puts och stuck. Översta våningens ateljélägenhet har bl a använts av prins Eugen, Oscar Björck, Sigge Bergström och Ewald Dahlskog.
Foto Göran Fredriksson, 2001.

Ädelman mindre 11, Strandvägen 17, byggt 1895. En fasad uppbyggd av sandstenskvadrar och kalkstensornament. Stenen har vittrat kraftigt och fasaden genomgick en omfattande rengöring och stenkonsivering 1995.
Foto Göran Fredriksson, 2001.

Västergötland 20, Götgatan 40, byggt 1889–91. Här samarbetade Laurentz med skulptören Carl Johan Dyfverman som skapade friskulpturen "Barmhärtighet" i zink ovanför portalen. Fasadens ornament är i det för tiden mycket moderna materialet cementsten.
Foto Göran Fredriksson, 2001.

Skären 6, Norrmalmstorg 16, Biblioteksgatan 1, byggt 1898–1900. Kalkstensfasadens formspråk ger en försmak av den annalkande jugendstilen.
Foto Göran Fredriksson, 1996.

Sergeanten 1, 8, 7, 6, Strandvägen 35–41. De fyra byggnaderna uppfördes 1889–91 och har, trots olika ägare, komponerats samman till en enhetlig kvartersfasad. Så skedde även i de kringliggande kvarteren och avsikten var att uppnå en större monumentalitet åt den nyanlagda esplanaden Strandvägen.
Foto Göran Fredriksson, 2001.

Nyrenässans och rationell tegelarkitektur

Laurentz har ritat ett femtiotal byggnader i Stockholm under perioden 1886–1900, de flesta på 1890-talet. Han är en av de arkitekter som ritat många av de byggnader som vi upplever som typiska för paradgatorna på Östermalm, i City och Vasastaden. Trots att han är relativt okänd har han haft stor betydelse för stadsbilden.

Johan Laurentz följde väl med i tidens stilutveckling. Hans första byggnader är utformade i den traditionella putsarkitekturens klassiska formvärld, som han sannolikt inspirerades till under sin anställning hos bröderna Kumlien. Vid 1880-talets slut är han upphovsman till några tegelfasader i nyrenässans med välvda fönster, mönstermurningar och dekor av cementsten. Under 1880- och 90-talen utformar han de flesta fasaderna med en dekorativ kontrast mellan fasadtegel och putsornament, i en stil påverkad av nordeuropeisk renässansarkitektur. Han ritade även för Stockholm ytterst ovanliga fasader som den på Mäster Samuelsgatan 4 i gult tegel och natursten. Laurentz var känd av sin samtid för att kunna skapa byggnader med goda planlösningar på svåra tomter, till glädje för både byggherren och hyresgästerna.

Mot 1890-talets slut ritade han flera fasader helt i natursten. De flesta av Laurentz hus är förhållandevis påkostade med äkta material och rik dekor och många har särskilt stark stadsbildsmässig effekt genom att vara hörnfastigheter. De har också rikt dekorerade entréer och trapphus. I lägenheterna fanns förutom tidens vanliga inredning med paneler, takstuckaturer och kakelugnar i många fall målningssdekorer särskilt i tak eller väggfält. Bostadshus i mindre centrala lägen fick fasader med sparsammare dekor.

De flesta byggnader Laurentz ritat är bostadshus, några är kombinerade bostads- och affärshus. Han har även ritat Trefaldighetskyrkan på Majorsgatan på Östermalm, Separators kontorshus på Fleminggatan och LM Ericssons fabriksbyggnad på Tulegatan. Han samverkade ofta med byggmästarna P A Wersén och L M Elfling samt med den välkände grosshandlaren Isaak Hirsch som även förmedlade uppdrag i Sundsvall. Han utförde också kyrkorestaureringar bl a i Riala, Vaxholm och Ytterjärna.

Förteckning över byggnader

Namn	Fastighet	Gata	Bygglov
Laurentz Johan	Barnhuset 20	Barnhusgatan 16	1897
Laurentz Johan	Barnhuset 8	Barnhusgatan 8	1889
Laurentz Johan	Barnhuset 9	Barnhusgatan 10	1889
Laurentz Johan	Blåklinten 8	Upplandsgatan 67	1899
Laurentz Johan	Gnistan 2	Karlavägen 74	1887
Laurentz Johan	Granen 14	Floragatan 21	1886
Laurentz Johan	Guldfisken 4	Kommendörsgatan 16	1889
Laurentz Johan	Guldfisken 5	Nybrogatan 59	1889
Laurentz Johan	Humlegården 48	Linnégatan 6	1883
Laurentz Johan	Hägerberget 52	Tegnérsgatan 3	1889
Laurentz Johan	Italien Större 16	Snickarbacken 2	1898
Laurentz Johan	Jungfrun 4	Sibyllegatan 18	1889
Laurentz Johan	Järnlotet 9	Nybrogatan 26	1898
Laurentz Johan	Kasernen 11	Torstenssonsgatan 13	1890
Laurentz Johan	Kasernen 14	Torstenssonsgatan 7	1894
Laurentz Johan	Kasernen 7	Grev Magnigatan 18	1891
Laurentz Johan	Klamparen 8	Fleminggatan 8	1899
Laurentz Johan	Klippan 9	Strandvägen 9	1897
Laurentz Johan	Krabaten 2	Strandvägen 15	1896
Laurentz Johan	Laxöringen 8	Nybrogatan 40	1887
Laurentz Johan	Linden 15	Östermalmsgatan 44	1892
Laurentz Johan	Lindormen 1	Riddargatan 33	1896
Laurentz Johan	Midgård 22	Dalagatan 70	1894
Laurentz Johan	Polacken 13	Brunnsgatan 21A	1888
Laurentz Johan	Pumpstocken 11	Biblioteksgatan 10	1895
Laurentz Johan	Renen 18	Valhallavägen 112	1887
Laurentz Johan, Nordqvist J	Repslagaren 13	Majorsgatan 5	1893
Laurentz Johan	Rosen 15	Hälsingegatan 15	1889
Laurentz Johan	Räven 2	Nybrogatan 76	1885
Laurentz Johan	Sergeanten 1	Strandvägen 35	1890
Laurentz Johan	Sergeanten 6	Strandvägen 41	1890
Laurentz Johan	Sergeanten 7	Strandvägen 39	1890
Laurentz Johan	Sergeanten 8	Strandvägen 37	1889
Laurentz Johan	Sjöråen 19	Luntmakargatan 68 A	1898
Laurentz Johan	Sjöråen 20	Kungstensgatan 29	1898
Laurentz Johan	Skotten 9	Kungsgatan 51	1889
Laurentz Johan	Skravelberget Mindre 7	Norrmalmstorg 4	1890
Laurentz Johan	Skålen 20	Karlbergsvägen 70 A	1897
Laurentz Johan	Skären 6	Norrmalmstorg 16	1898
Laurentz Johan	Storken 4	Valhallavägen 130	1894
Laurentz Johan	Taktäckaren 2	Tulegatan 15 –19	1890
Laurentz Johan	Vakteln 11	Lill-jans Plan 1	1895
Laurentz Johan	Västergötland 19	Högbergsgatan 40	1889
Laurentz Johan	Västergötland 20	Götgatan 40	1889
Laurentz Johan	Ädelman Mindre 11	Strandvägen 17	1895
Laurentz Johan	Älgen 13	Valhallavägen 104	1887
Laurentz Johan	Älgen 23	Sturegatan 60	1888

Listan bygger på Stadsmuseets innerstadsinventering åren 1973–83.